

Завальнюк В. В., ректор Національного університету
«Одеська юридична академія», к.ю.н., професор
кафедри теорії держави і права

Міжнародна науково-практична конференція «Правове життя сучасної України» у Національному університеті «Одеська юридична академія», присвячена ювілею академіка С.В. Ківалова

Давно стало доброю традицією проведення в стінах Національного університету «Одеська юридична академія» щорічних міжнародних наукових конференцій «Правове життя сучасної України», присвячених висвітленню та обговоренню найбільш актуальних проблем у світі теоретичного та практичного правознавства.

Цьогорічну конференцію, що відбулася 16 – 17 травня, було присвячено ювілею Президента Національного університету «Одеська юридична академія», доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, народного депутата України, Голови парламентського комітету з питань верховенства права та правосуддя Сергія Васильовича Ківалова.

Сергій Васильович Ківалов народився 1 травня 1954 року. Проїшовши військову службу на Далекому Сході (1972-1974), Сергій Ківалов вступив до Свердловського юридичного інституту, який закінчив у 1980 році, поєднуючи навчання з громадською роботою на посаді голови профкому інституту. Після закінчення інституту продовжив навчання в аспірантурі, активно займався науковою діяльністю та дисертаційним дослідженням у сфері проблем управління галузями народного господарства. Згодом, у 1986 році, успішно захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему: «Управління автомобільними шляхами загального користування в РРФСР (адміністративно-правові питання)».

З 1985 по 1990 рік працював в органах внутрішніх справ: заступником начальника МУВС УВС Свердловської області (1985-1986), командувачем підрозділу оперативного реагування ППС УВС Свердловської області (1986-1987), старшим викладачем, начальником циклу адміністративного права та адміністративної діяльності Одеського училища міліції МВС України (1987-1989). У 1986 році брав участь у ліквідації наслідків Чорнобильської аварії.

З 1987 року працює доцентом за сумісництвом на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, з 1990 р. – доцент, а з 1991 р. – заступник декана юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Крім того, Сергій Ківалов у цей час був обраний депутатом Жовтневої ради депутатів трудящих м. Одеси і протягом 1989-1994 рр. був головою постійної комісії з питань законності і правопорядку Жовтневої райради.

Як науковця Сергія Васильовича цікавить проблематика митного права та митної справи, яка мала велике значення для становлення та розвитку економіки в країні. За його ініціативою на юридичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова розробляється курс митного права, а С.В. Ківалов готує перші в Україні нав-

чальні посібники з цих питань: «Организационно-правовые основы таможенного дела в Украине», «Средства осуществления таможенной политики в Украине», «Таможенное право Украины».

Після створення на базі юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова Юридичного інституту Сергій Ківалов був призначений проректором з навчальної роботи. У 1996 році Сергій Васильович захистив докторську дисертацію на тему «Організаційно-правові основи митної справи в Україні». Цього ж року в Юридичному інституті створена перша в Україні кафедра морського та митного права, яку він очолив.

У 1997 році Сергію Васильовичу Ківалову присвоєно звання професора й колективом інституту він був обраний ректором Юридичного інституту, а коли інститут було реорганізовано в академію — ректором Одеської державної юридичної академії.

У 1998 році на з'їзді представників вищих юридичних навчальних закладів та наукових установ Сергія Ківалова обрали членом Вищої ради юстиції України, а з 2001 по 2004 рік він очолював цей конституційний орган, беручи безпосередню участь у реалізації судової реформи, формуванні кадрового складу судової гілки влади. З лютого до грудня 2004 р. очолював Центральну виборчу комісію.

У 2010 році Одеська національна юридична академія набуває статусу Національного університету, а Сергій Васильович Ківалов стає президентом Національного університету «Одеська юридична академія» і одночасно очолює кафедру адміністративного та фінансового права.

Як президент Національного університету «Одеська юридична академія» Сергій Васильович докладає максимум зусиль для вдосконалення навчального процесу, підвищення рівня наукових досліджень та зміцнення матеріальної бази університету, який став провідним юридичним вищим навчальним закладом, де навчається близько двадцяти тисяч студентів та працює близько тисячі співробітників.

Напрями наукових досліджень С.В. Ківалова багатоаспектні — проблеми концептуального забезпечення та практичного впровадження судової реформи в Україні, шляхи вдосконалення законодавства щодо функціонування системи державної служби в Україні, державна митна політика: стан, проблеми та перспективи розвитку митної справи в Україні, традиції та новації в сучасному українському державотворенні, теоретико-правове забезпечення реалізації адміністративної реформи в Україні, державна політика в галузі освіти: міжнародні стандарти та вітчизняний досвід; проблеми та перспективи розвитку юридичної освіти та формування правової культури суспільства. Автор понад 500 наукових праць, під його керівництвом захищено більше п'ятдесяти докторських та кандидатських дисертацій.

Сергій Васильович брав участь в підготовці таких праць, як «Основи правознавства» (2000-2013), «Введение в украинское право» (2005, 2009), «Адміністративне право України» (2008, 2009, 2011), «Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар» (2009), «Судустрой України: підручник» (2010, 2011), «Заохочувальні адміністративні процедури» (2011), «Проходження служби в органах прокуратури: адміністративно-правове регулювання» (2011), «Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних із

виборчим процесом: монографія» (2011), «Державна служба в Україні: навчальний посібник» (2011), «Публічна служба в Україні: підручник (2011), «Предметна підсудність в адміністративному судочинстві: монографія» (2012), «Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика: монографія (2013), «Державна служба в Україні: теоретико-правова характеристика у контексті реформування законодавства: монографія» (2013), «Дисциплінарна відповідальність державного службовця в Україні: питання теорії і правового регулювання: монографія» (2013), «Правова доктрина України. Т. 2, 5» (2013) та ін. Деякі праці видані мовами багатьох зарубіжних країн.

Результатом законотворчої роботи С.В. Ківалова є понад 350 законопроектів, внесених у порядку законодавчої ініціативи, з яких 230 було прийнято Верховною Радою України як Закони України. Проведено понад 160 експертиз законопроектів та інших проектів нормативно-правових актів. Сергій Васильович бере активну участь у роботі багатьох державних, міжнародних, громадських організацій. Є членом десятків редколегій наукових видань, часописів та ін. Голова спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських та докторських дисертацій Національного університету «Одеська юридична академія».

Сергій Васильович Ківалов — академік, керівник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України.

Разом з науковою та викладацькою діяльністю С.В. Ківалов завжди займається громадською роботою, бере активну участь у суспільно-політичному житті нашої країни.

Багато уваги приділяє духовному вихованню молоді. На території НУ «ОЮА» з ініціативи С.В. Ківалова та при його безпосередній участі було зведено перший в Україні студентський храм — церкву Святої мучениці Тетяни, покровительки студентства.

У структурі НУ «ОЮА» з 1998 року функціонує перша в Україні Юридична клініка при вищому навчальному закладі, де студенти та викладачі надають безкоштовні юридичні консультації малозабезпеченим мешканцям Одеси та Одеської області.

С.В. Ківалов обирався народним депутатом України III, IV, V та VI скликань. Сьогодні народний депутат Верховної Ради України С.В. Ківалов очолює Комітет з питань верховенства права та правосуддя Верховної Ради України.

Указом Президента України призначений членом Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія).

Протягом декількох років, як представник України в Парламентській асамблеї Ради Європи, є членом Комітету з юридичних питань і прав людини. За дорученням цього комітету працював над проблемою удосконалення діяльності та виконання рішень Європейського суду з прав людини. У січні 2013 р. С.В. Ківалов на засіданні ПАРЕ вперше від України виступив доповідачем і представив доповідь «Забезпечення життєздатності Страсбурзького суду: структурні недоліки в країнах-учасниках», яка була одногослоно підтримана депутатами.

За цикл робіт «Комплекс наукових досліджень проблем судово-правової реформи в Україні у 2001-2011 роках та їх використання у фаховій підготовці юристів» С.В. Ківалов став лауреатом Державної премії України в галузі освіти.

Загалом же діяльність С.В. Ківалова була відзначено не раз: він наго-

роджений орденами «За заслуги» III-I ступенів, Ярослава Мудрого V ступеня, орденом Сергія Радонезького II-I ступенів, орденом Преподобного Нестора Літописця I ступеня, Почесними грамотами Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України.

Сергій Васильович Ківалов удостоєний багатьох іноземних нагород та відзнак: Кавалер «Великої стрічки» «Орден Незалежності» Йорданії вищого ступеня (2003); Кавалер (Командор) Національного Ордена Лівану Кедрa III ступеня (2003); Почесна відзнака Союзу болгарських командос «Слава і честь» (2007); Орден Всесвітньої асоціації юристів «Орден справедливості» I ступеня (2008); Почесний професор Віденського міжнародного університету (2008) тощо.

Неодноразово ставав лауреатом та переможцем конкурсів: у 2008 р. — Всеукраїнського конкурсу «Юрист року» у номінації «Юрист — державний діяч» та щорічного конкурсу «Найвпливовіший чоловік Одеси»; у 2010 р. — загальнонаціональної програми «Людина року» в номінації «Юрист року»; у 2012 р. — почесна грамота Рейтингу популярності «Народне визнання» у номінації «За зміцнення іміджу України на міжнародній арені»; у 2013 р. — Всеукраїнського конкурсу «Юрист року» у номінації «Юрист — державний діяч» тощо. Крім того, Сергій Ківалов — Почесний працівник прокуратури України, Державний радник юстиції I класу, заслужений юрист України, член Вищої ради юстиції України. За визначні досягнення у зміцненні миру й утвердженні верховенства права Світова асоціація юристів нагородила С.В. Ківалова Вищим орденом юстиції.

Основні напрями наукових інтересів Сергія Васильовича — конституційне право, адміністративне право та процес, митне право, теорія державного управління, прав людини, діяльності судових та правоохоронних органів — й стали визначними та найбільш обговорюваними в рамках проведеного наукового заходу. Зокрема на урочистому відкритті конференції професори Євген Васильович Додін, Любов Романівна Біла-Тіунова, Валентин Володимирович Долежан, Людмила Іванівна Кормич відзначили значний внесок С.В. Ківалова у становлення та розвиток митного права, сучасної доктрини адміністративного право та процесу, вирішення теоретичних та практичних проблем судоустрою та прокуратури України, а також його участь у політичних та громадських процесах сучасної Української держави. Завідувач кафедри міжнародного права та міжнародних відносин НУ «ОЮА» М.І. Пашковський відзначив значну роль академіка С.В. Ківалова у розвитку сучасної теорії та практики міжнародного правосуддя.

Безумовним досягненням цьогорічної конференції слід визнати її натхненність та пронизаність ідеями провадження у життя найбільш сміливих та вагомих для сучасного українського правознавства ідей, задумів і сподівань. Адже ні з ким іншим, крім Сергія Васильовича Ківалова не асоціюються у теперішній юридичній теорії та практиці настільки актуальні, швидкі та результативні дії — від наукових розробок до законопроектів і законів, за якими живе сучасна Україна.

Щиро вітаємо шановного Сергія Васильовича Ківалова з ювілеєм і бажаємо йому доброго здоров'я, благополуччя, плідної праці на правничий ниві, сил і натхнення в діяльності з розбудови правової Української держави.